

สรุปและขอเสนอแนะ

สรุป

คัมภีร์ตันตชาตุนิธาน เป็นคัมภีร์ที่รจนาขึ้นในอาณาจักรลานนาในรัชสมัยของพระเจ้าชัยสงคราม เมื่อประมาณ พ.ศ. 1806 - 1860 โดยอาศัยเค้าโครงจากคัมภีร์ท้าววงศ์ของลังกา ลักษณะการประพันธ์เป็นร้อยกรองเกือบทั้งหมด ส่วนภาษาามีบางแห่งที่ขาดคล้องการศาสตร์ไปบ้างทั้งนี้เพราะคัมภีร์นี้รจนาขึ้นในระยะเริ่มแรกที่ศาสนาพุทธแบบลังกาได้เข้าสู่อาณาจักรลานนา จากการตรวจสอบชำระคัมภีร์ตันตชาตุนิธานทั้ง 11 ฉบับ พบว่าเนื้อหามีไค้แตกต่างกัน จะมีแตกต่างกันบ้างในด้านกรการจาร เช่น สระ พยัญชนะ และนิคหิต เป็นต้น

คัมภีร์ตันตชาตุนิธานนั้นนอกจากจะถือว่าเป็นพงศาวดารแล้วยังเป็นตำนานของพระบรมสารีริกธาตุที่ชาวพุทธนำไปสร้างสถูปไว้เคารพสักการะบูชาในเมืองต่าง ๆ ในเรื่องได้แทรกเรื่องของอภินิหารของพระบรมสารีริกธาตุไว้ด้วยเพื่อขจัดความสงสัยในศาสนาพุทธเป็นการสร้างศรัทธาและความเลื่อมใสให้เกิดขึ้นแก่พุทธศาสนิกชน ดังนั้นจึงจัดเป็นวรรณคดีบาอีกเรื่องหนึ่ง

ด้านเนื้อเรื่อง คัมภีร์ตันตชาตุนิธานได้กล่าวถึงพุทธประวัติโดยสังเขปตั้งแต่ตนจนถึงปรินิพพาน และได้กล่าวไว้ว่าตลอดเวลาที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญพุทธกิจเป็นเวลา 45 ปีนั้นได้เสด็จไปลังกาทวีปถึง 3 ครั้ง เมื่อประมาณ พ.ศ. 218 พระมหินทเถระได้พาศาสนาพุทธเข้าไปประดิษฐานในประเทศลังกาในรัชสมัยของพระเจ้าเทวานัมปิยติสสะ ซึ่งต่อมาพระองค์ได้โปรดให้สร้างเจดีย์อุปัธยารามขึ้นบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ รวมทั้งได้เชิญเชิญตนพระศรีมหาโพธิ์จากชมพูทวีปมาประดิษฐานไว้ในประเทศลังกา จนมาถึงสมัยพระเจ้าพุทธคามินีพระองค์ก็ได้ทรงสร้างเรือนสำหรับพระบรมสารีริกธาตุเป็นการเฉพาะ

ในส่วนที่เกี่ยวกับพระทันตธาตุ หรือพระเขี้ยวแก้วที่ประดิษฐานไว้ ณ เมืองแค้นตี ประเทศศรีลังกาเดิยวั้นั้น คัมภีร์ทันตธาตุนิชานโคกกล่าวถึงคอนข้างจะละเอียดโดยลำดับ เรื่องจากหลังการปรินิพพานของพระพุทธเจ้าแล้วปรากฏว่ามีพระทันตธาตุอยู่ 4 องค์ และมีผู้อยู่เชิญไปประดิษฐานไว้ตามเมืองต่าง ๆ พระเชมเถระได้นำพระทันตธาตุองค์หนึ่งจาก จิตกาธารไปถวายพระเจ้าพรหมทัตแห่งแคว้นกาลิงคซึ่งพระองค์ได้ประดิษฐานไว้ให้เป็นที่สักการบูชาในแคว้นนั้น ต่อมาทันตกุมารและพระนางเหมมาลาได้อัญเชิญพระทันตธาตุนี้ไปประดิษฐานในทวีปลังกาเมื่อประมาณ พ.ศ. 853 อันเป็นปีที่ 9 แห่งการครองราชย์ของ พระเจ้ากิตติสิริเมฆวณะ พระทันตธาตุนี้ได้เป็นที่เคารพสักการะของชาวลังกาเป็นอันมาก จนได้เป็นสัญลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ในลังกา ในฐานะที่เป็นเรื่องราวของพระทันตธาตุ และบันทึกเหตุการณ์สำคัญไว้มาก คัมภีร์ทันตธาตุนิชานหรือทาสาวังศ์ จึงเป็นพงศาวดารที่สำคัญเรื่องหนึ่ง เช่นเดียวกับคัมภีร์มหาวงศ์และคัมภีร์ทีปวงศ์

ในปัจจุบันนี้รัฐบาลของประเทศศรีลังกาได้กำหนดให้ม้งานนมัสการพระทันตธาตุ เป็นประจำในเดือนสิงหาคม ของทุกปี ซึ่งจะมีประชาชนชาวลังกาและต่างประเทศที่เป็น พุทธศาสนิกชนจำนวนมากไปนมัสการพระทันตธาตุ โดยเฉพาะชาวพุทธในประเทศไทยก็มีความเชื่อว่าการมีพระทันตธาตุอยู่ในลังกาก็เหมือนกับว่าพระพุทธเจ้าได้ประทับอยู่ด้วย ประเทศที่นับถือศาสนาพุทธเช่น พม่า และไทยเป็นต้นได้จำลองพระทันตธาตุ ไปประดิษฐานไว้สักการบูชาในประเทศของตน สำหรับประเทศไทยได้จำลองมาไว้หลายสมัย คือ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยรัตนโกสินทร์ ในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้โปรดให้อัญเชิญพระทันตธาตุจำลองจากพระบรมมหาราชวังไปประดิษฐานไว้ที่พระบรมบรรพตในวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร และได้กำหนดให้ม้งานนมัสการเป็นประจำทุกปีในวันเพ็ญเดือนสิบสองตรวบจนทุกวันนี้

ขอเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้พบว่าพระบรมสารีริกธาตุที่ไม่แตกกระจายมีอยู่ 7 องค์ คือ พระนลาฏธาตุ 1 องค์ พระอักษธาตุ 2 องค์ และพระทันตธาตุ 4 องค์ และในขณะที่ผู้วิจัยศึกษาวิจัยคัมภีร์ทันตธาตุนี้ท่านอยู่นั้นปรากฏว่ามีเนื้อหาบางตอนกล่าวถึงคุณพระศรีมหาโพธิ์ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในศาสนาพุทธอยู่ด้วย อนึ่งในการค้นคว้าหาหลักฐานเกี่ยวกับคัมภีร์ทันตธาตุนี้ท่านในหอสมุดแห่งชาติ และหอพระมนต์เพชรธรรม วัดพระศรีรัตนศาสดาราม นั้นผู้วิจัยได้ค้นพบคัมภีร์ คัมภีร์นลาฏธาตุวงศ์ และ คัมภีร์โพธิวงศ์ ด้วย จึงควรมีการตรวจชำระแปลเป็นภาษาไทยและศึกษาเชิงวิเคราะห์ เพื่อจะได้ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับพระนลาฏธาตุและพระศรีมหาโพธิ์ดีขึ้นเพราะทั้งสองอย่างดังกล่าวนี้ล้วนแต่มีความสำคัญในพุทธศาสนาไม่น้อย

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย